

en saadan Sammensætning af et Menighedsraad skal staffles tilveie, og det skal bruges til at vælge læge Medlemmer til at indtræde i Landemoderne, for at man der kan komme til at behandle kirkelige Sager i Forbindelse med et Menighedsselement, saa havde jeg forstaaet, at heri laae en Hentydning til at bruge disse Raad som noget virkelig Kirkeligt; men det har man ikke gjort. Den ærede Minister har ogsaa sagt: det er ikke nødvendigt at bruge Menighedsraadene dertil; men saa siger jeg: naar det ikke er nødvendigt, at de skulle bruges til noget Kirkeligt, saa blive de heller ikke en Deel af Kirkeforsætningen, saa bliver det en Foranstaltning, som gaaer ud paa indenfor Menighedernes Grænse at fremkalde et mere christeligt, ordnet Samfundsliv; men dertil havde man ikke behøvet nogen Lovbestemmelse; de Dele af Loven, der virkelig baaene en Støtte for og staae i Forbindelse med Menigheden, behøves ikke, efter som der ingen Hindring ligger i vor nærværende Lovgivning mod at oprette Raad, der have det samme Formaal, og efter som der allerede fra Regjeringens Side er givet Opfordring til at oprette dem. Idet jeg omtaler dette, kommer jeg ind paa en Side af Sagen, som flere Gange har været taget i Betragtning, og med Hensyn til hvilken jeg ganske maa være enig med den ærede Minister. Den ærede Minister siger: vi trænge til at have Elementer, med hvilke vi kunne pleie, om jeg saa maa sige, det kirkelige Samlivs Ordning, thi det passer sig ikke at afgjøre denne Ordning her i denne Forsamling, og dette er fuldkommen rigtigt; — man har svaret dertil: det er ikke saa vanskeligt, vi kunne blive ved dermed i Overgangstiden, og det er ogsaa min Mening, — men naar det ved Siden af denne sidste Anskuelse er sagt: vi have et Exempel i saa Henseende for os i England, der see vi, at det har gaaet godt i lang Tid, saa er det urigtigt; thi Exemplet, hentet fra England, kunde paa en vis Maade vise det Modsatte. Den Kirke, der i England skal svare til vor Folkekirke, er den episkopale Kirke; og denne har tvertimod sin egen Repræsentation; det engelske Parlament kaldes ikke ind i dens virkelige kirkelige Sager; det er kaldet og bliver kaldet til at virke der, hvor det kommer an paa at fikse

imod Kirkens regelmæssige Indgrib, der hvor det er Pengesager, det dreier sig om, men ikke med Hensyn til de egentlig kirkelige Sager. Naar vi her nærmere skulle undersøge, hvorledes vi kunne komme til denne kirkelige Organisation, denne kirkelige Forsætning, som Grundloven har tilfagt, saa maa vi holde fast ved, hvorledes Kirken i dette Dieblis staaer. I 1848 var Kongen tilstede i Kirken som en dobbelt Person. Han var først tilstede der, saavel som i hele Landet, som den absolute Konge; den Forandring, der indtraadte ved Grundloven, rammede den hele verdslige Deel af Kirkevæsenet, og det gik med Kongemagten i denne Retning, som i alle de øvrige Retninger; Kongen forlangte en Medbestyrelse fra Folkets Side igjennem dets Repræsentation for at lovgive derom; men Kongen var tillige tilstede i Kirken i en anden Egenkab, nemlig som Overbiskop. Vi kunde ikke gaae den samme Vej med Hensyn til denne hans Egenkab som med Hensyn til hans Stilling, som absolut Konge; vi kunde ikke samtidig med, at Religionsfrihed blev givet, lade denne Forsamling blive deelagtig i Kongens Virksomhed som Overbiskop i Kirken. Kongen blev ved Grundloven bunden til at høre til Folkekirken; han er der derfor i den samme Egenkab, hvori han tidligere var der, og Folkekirken staaer netop, som den gamle Statskirke stod, i alle kirkelige Sager under Kongens absolute Ledelse som Overbiskop med Raadgivning af Landemoderne og de forskjellige Institutioner. Naar denne Kirke, altsaa i kirkelig Henseende skal udvikle sig, maa det være i væsentlig Grad igjennem disse Organer, altsaa ved Kongens personlige Magt som Overbiskop efter Raadgivning og Pleining af Raad med de Vedkommende, og der maa kun i denne Retning søges hen til os, naar bestaaende Love, som kun kunne opheves ved den almindelige Lovgivningsmagt, behøve at opheves, for at frigjøre Kirken indenfor sit eget Omraade, saaledes at den kan udvikle sig af sig selv med sin bedste Kraft. Naar man nu med god Grund siger; med de Midler, der ere tilstede indenfor Kirkens egen Organisme, vil det ikke være muligt eller ialtsald høist vanskeligt at staffe en Kirkeforsætning tilveie, som vil kunne svare til det, Folkekirken